

dane Prošnja (Rogationes) ili za vrijeme suše.²⁸ Stoga se ne može kazati sa sigurnošću, kakvo je pravo na crkvu imala bratovština, kakvo li nadbiskup i kaptol. Granice njihovih prava ne mogu se označiti, tim više što se ne zna ni ko je ni kada crkvu sagradio.²⁹

²⁸ Stampa al laudo dei PP. Bosnesi, s. 2, 5 sl., 12, 18.

²⁹ O svetištu Gospe od Pojišana objelodanio je g. 1887 Dr. Jakov vitez Čudina na talijanskom jeziku brošuricu »Santuario della Beatissima Vergine Maria di Poisan presso la città di Spalato in Dalmazia«. On se je uglavnom poslužio starim ispravama, dobivenim od c. k. Namjesništva iz Zadra g. 1873, koje je sabrao Don Blaž Čulin, kapelan istog svetišta. Međutim najstarija isprava, koju on navodi, jest ona iz god. 1470, koja sadrži Pravila bratovštine. Ova Pravila doduše pretpostovljaju da je crkva tada već postojala, ali o samoj crkvi napose nema ni riječi. Drugo što Dr. Čudina spominje, odnosi se na sadašnju crkvu, koja se je počela graditi g. 1759, a dovršena je g. 1772. Sve ostalo se odnosi na novija vremena. — U samostanskom arhivu OO. Kapucina na Pojišanu čuva se nepotpun rukopis O. F. Frišičića, sastavljen dok je O. Frišičić boravio u Splitu na Pojišanu, oko god. 1910. Glavne ulomke ovog rukopisa objelodanio je O. Frišičić god. 1914 u »Almanahu Gospe Lurdske.« Prema ovom rukopisu, prvi spomenici mjesta »Panisano«, »Pansano«, na kom je podignuto današnje svetište, spominjali bi se već u 11. vijeku. Vidi o tom također Farlati, *Illyricum Sacrum*, 3, 117; Rački, *Documenta historiae chroaticae periodum antiquam illustrantia*, Zagrabiae 1877, Doc. 30, s. 39; Kukuljević, *Codex diplomaticus*, 1, 102; Jireček, *Die Romanen in den Städten Dalmatiens während des Mittelalters*, 1, 62. Crkva na Pojišanu spominje se g. 1260 i 1397. Ljubić, *Starine XXVII*, s. 34; Farlati, 3, 343; Jireček, n. mj. 61 sl; »Vjesnik hrv. arheološkoga Društva«, Zagreb 1896/97, s. 38. God. 1571 spominje se crkvice sa zvonikom. V. »Bollettino di archeologia e storia dalmata« 1903, Tab. XVII. Ali ko bi crkvicu sagradio, ko njom posebno upravljao itd., toga se nigdje ne spominje. — U »Stampa al laudo de PP. Bosnesi« nalazi se objelodanjeno više isprava, koje se odnose na ovo svetište. Između ostaloga na str. 50 sl. spominje se, kako je generalni providur za Dalmaciju i Albaniju Alviz Mocenigo III pozvao ing. Ivana Krstitelja Camozino, da prepíše sve natpise na mramornim pločama i iznad vrata iste crkve koliko izvana toliko iznutra. On je to učinio 3. svibnja 1718. Na prvim dvjema vanjskim pločama nije bilo ništa upisano. Na trećoj ploči uklesano je bilo: *Marinus Bondumerio Comes et Capitaneus Spalatensis Templum hoc ad honorem et gloriam Beatæ Mariæ Virginis a fudamentis ampliandum curavit. To znači, da je Marin Bondumer, knez-kapetan splitski, dao ovu crkvu na čast Bl. Dj. Marije iz temelja povećati. Ista ova ploča sada se nalazi u zidu crkve, samo iznutra. Koje je godine Marin Bondumier dao povećati ovu crkvicu, toga se na ploči ne kaže. Ispod ove ploče stala je druga s natpisom: MDCVII Ad honorem Beatissimæ Virginis Assumptæ Sfortia Ponzonus Archiep: Spalaten: Dedicavit Anno Dni MDCXIX Dominica secunda Iunii. To znači, da je*